

Subjective Well-Being during the 2008 Economic Crisis: Identification of Mediating and Moderating Factors

Odlični v znanosti 2017

Anže Burger, Gregor Gonza

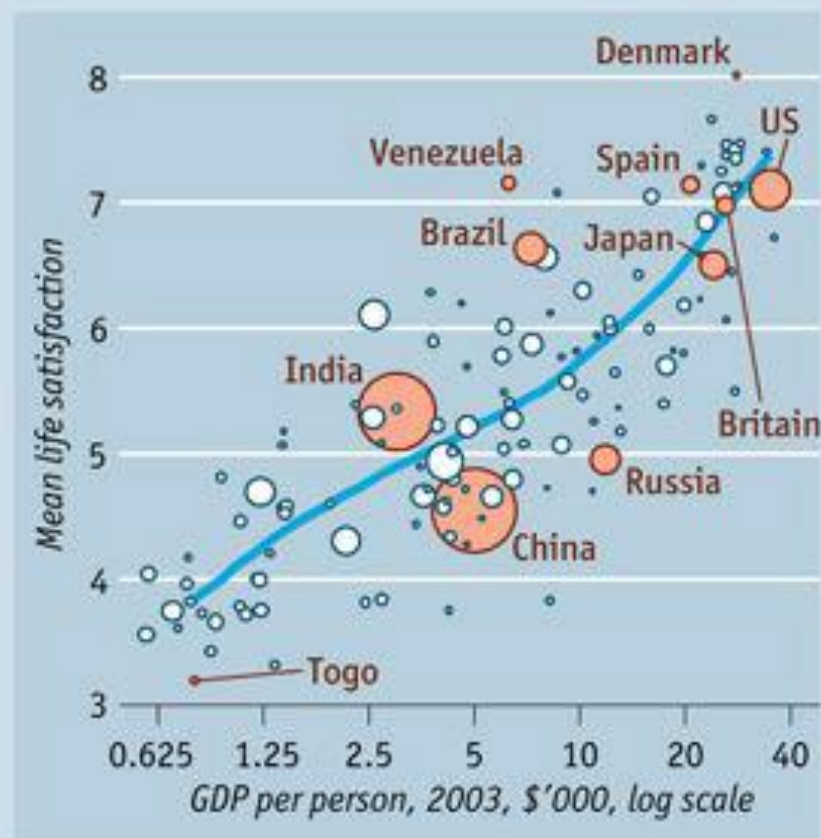
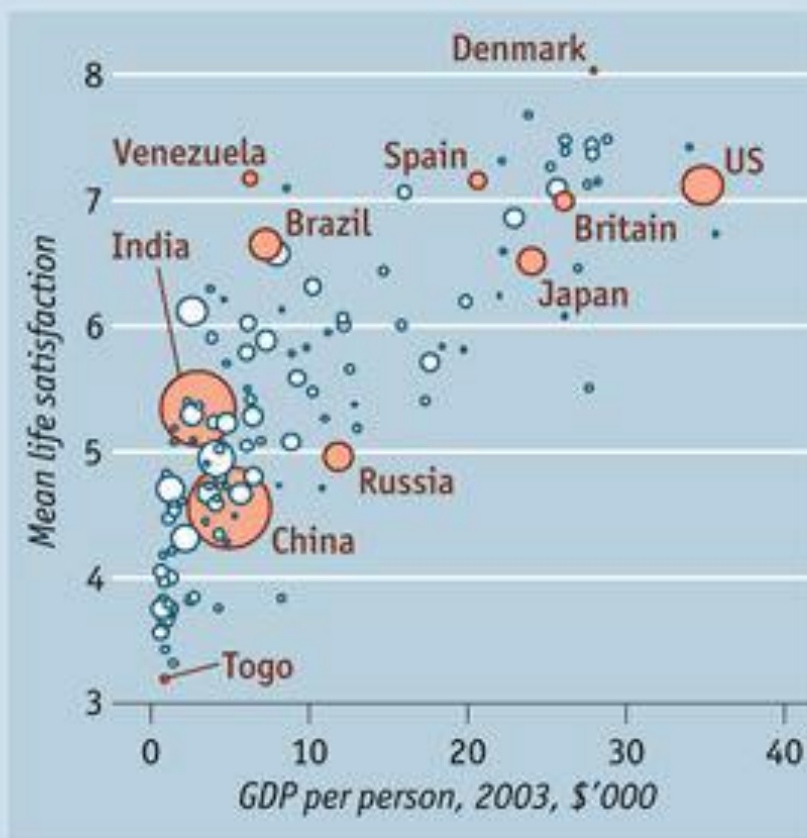
FDV, Univerza v Ljubljani

Motivacija

Povezava med subjektivno blaginjo in BDP p.c., 2003; (Economist 2010)

Life satisfaction and GDP per person at PPP*

Circle size is proportional to population size



Sources: Penn World Table 6.2; Gallup World Poll, Angus Deaton

* Purchasing-power parity

Raziskovalna vprašanja

- Subjektivna blaginja je pomemben indikator kvalitete življenja (Kroll 2015), komplement obstoječim „objektivnim“ kazalnikom (HDI), vendar ne substitut (happyism).
- Kazalci subjektivne blaginje so presenetljivo stabilni in asimetrični navzgor.
- Velika recesija je znižala BDP od 26% (Grčija) do 0% (neprekinjena rast na Poljskem), povprečni EU dohodek pa je padel za 4,4%.
- **Kako je na recesijo reagirala subjektivna blaginja?**
- **Ali je prišlo do hedonične prilagoditve na poslabšane razmere?**
- **Katere determinante subjektivne blaginje so v krizi postale bolj pomembne in katerim se je vpliv znižal?**

Pregled literature

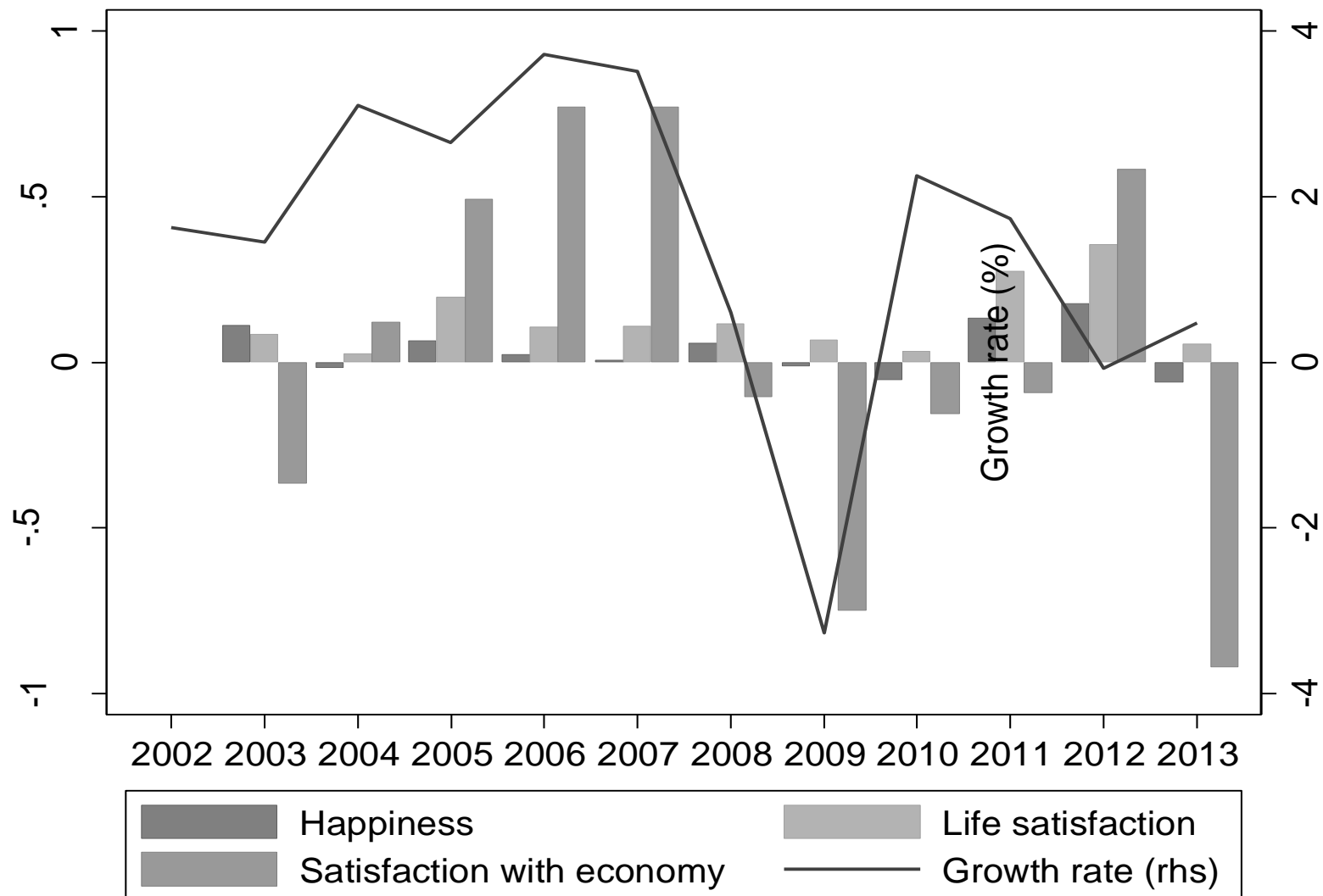
Ugotovitve teorije hedoničnega prilagajanja:

- Nekateri dogodki ne doživijo popolne prilagoditve (Luhman et al. 2012).
- Dogodki, ki vlečejo pozornost, podaljšajo prilagoditev (Kahneman&Thaler 2006).
- Spremembe, ki jih ne znamo razložiti, ohranjajo vpliv (Wilson&Gilbert 2008).
- Referenčne točke in strategije soočanja s spremembami so odvisne od osebnostnih značilnosti (Diener&Lucas 1999).
- Hedonična prilagoditev in socialno primerjanje je manj popolna v domeni materialnih/statusnih/potešitvenih dobrin (Easterlin 2003).

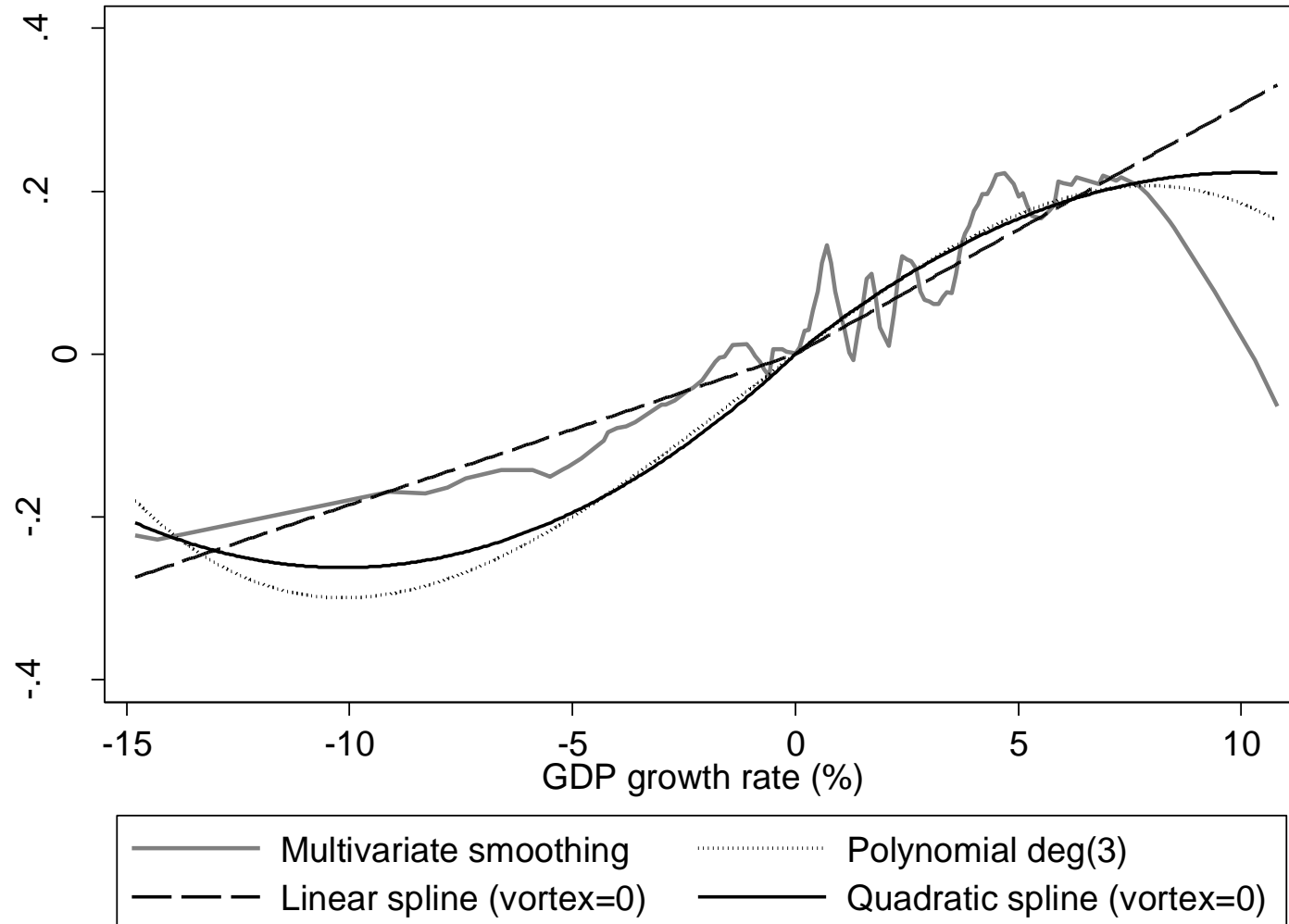
Podatki

- European Social Survey (ESS)
- 2002-2012 (prvih 6 valov)
- 22-31 evropskih držav (+ TR in IL)
- 306,664 respondentov
- serija presečnih podatkov s 3 dimenzijami: posameznik-država-leto
- 2 odvisni spremenljivki: sreča in zadovoljstvo z življenjem
- glavni pojasnjevalni spremenljivki: stopnja rasti BDP (g) in binarni indikator za recesijo $R = \mathbb{1}_{\{g < 0\}}$
- kontrolne spremenljivke na ravni posameznikov in na ravni držav
- Metode: Blinder-Oaxaca dekompozicija, MNV in vrstilni logistični model

Rezultati



Učinek gospodarske rasti na subjektivno blaginjo



Sinteza rezultatov regresijske analize

		Obdobje gospodarske krize		
		$\beta_{\text{recesija}} > 0$	$\beta_{\text{recesija}} = 0$	$\beta_{\text{recesija}} < 0$
Obdobje gospodarske rasti	$\beta_{\text{rast}} > 0$	Vestnost ↑ Religioznost ↑ V razmerju ↓ Izobrazba Dobro zdravje Povprečno zdravje Zakonodajalec, menedžer Splošno zaupanje Bogastvo in uspeh Solidarnost in enakost Medosebno zaupanje Pričakovana življenjska doba Pravna država	Upokojen	Visoko tehnološki izvoz
	$\beta_{\text{rast}} = 0$	Študent Izdatki za zdravstvo	Velikost gospodinjstva Bivanje v mestu Zaposlen Vojaški poklic Strokovnjak Tehnik Uradnik Poklic za storitve, prodajalec BDP p.c.	Industrijski poklic Delež kmetijstva
	$\beta_{\text{rast}} < 0$	/	Bivanje v malem mestu Bivanje na obrobju mesta Neindustrijski poklic Percepcija korupcije	Podpovprečni dohodek ↑ Gini indeks ↑ St. brezposelnosti ↓ Moški Starost Pripadnik manjšine Nezaposlen Poklic primarnega sektorja Poklic za preprosta dela Izpostavljenost globalizaciji Sprejemljivost Inflacija

Glavne ugotovitve

- Učinek recesije na subjektivno blaginjo je značilno negativen in deluje predvsem preko makroekonomskih faktorjev.
- Mejni učinek pada pri večjih stopnjah upada in rasti BDP.
- Blinder-Oaxaca dekompozicije nakazujejo na hedonično prilagajanje v času krize.
- Polovica determinant blaginje spremeni značilnost in/ali smer.
- Nekognitivne sposobnosti (vestnost) ter religioznost povečajo pozitiven vpliv (skladno z Diener&Lucas 1999).
- Zveza in dobro zdravje zmanjšajo pozitiven vpliv (skladno z Easterlin 2003).
- Stopnja brezposelnosti zmanjša negativen vpliv (skladno z Wilson&Gilbert 2005).
- Dohodkovna neenakost na ravni posameznikovega materialnega stanja, stališč in na družbeni ravni poveča svoj negativni učinek na blaginjo (skladno s Kahneman&Thaler 2006).
- Izpostavljenost poklica realokaciji v tujino negativno vpliva na s. blaginjo.